

# افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاښد تن من مباد  
همه سر به سر تن به کشتن دهیم  
بدین بوم ویر زنده یک تن مباد  
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

محمد اسحاق برکت  
ویرجینیا - امریکا  
۱۰ جنوری ۲۰۱۰

## بیانید پښتو بیاموزید

ګرڼی پښتو او لغتونه  
(محاوره و لغات پښتو)  
دریم لوست

(درس سوم)

درس سوم پښتو را با لغات ذیل و استعمال آنها در جملات آغاز مینمائیم:

غولېدل : فریب خوردن ، گول خوردن.  
د دروغجن سړي په خبرو هیڅ څوک نه غولېږي.  
به سخنان شخص دروغگو هیچ کس فریب نمیخورد.

هیڅ څوک را بعضی نویسندهگان به شکل (هیڅوک) با حذف یک (خ) مینویسند که اگر منظورشان یک کلمه یعنی (هیچکس) باشد تا اندازه ای قابل قبول است و شنونده و خواننده میدانند اما در حق لسان پښتو جفا رفته به این معنی که دو لغت پرمعنی را در یک لغت ادغام کرده اند. بهتر آنست که آنرا به شکل (هیڅ څوک) نوشت.

غولول : فریب دادن ، گول دادن ، بازی دادن ، غولاندن (۱)  
احمد زه وغولولم ، ده ما ته ويلي وو چي ژر بېرته راځي خو را نه غی.  
احمد مرا فریب داد ، او بمن گفته بود که زود واپس می آید مگر نیامد.  
درین قسمت درس امروز پښتو میخواهم از یک موضوع خیلی مهم که در محاوره ازان به پیمانه وسیع استفاده میشود، یاد آور شوم و آن چند مصدر کمکیست:

– کپدل و شول : شدن  
این دو لغت پښتو که معنی خیلی نزدیک باهم دارند اما در محاوره با اندکی تفاوت استعمال زیاد دارند که از جزئیات بیشتر درین مورد لزوماً اجتناب میگردد.  
هر دو مصدر بالا در اخیر مصادر متعدی ، نامها و صفات درحالیکه (کپدل) در زمان حال و (شول) در آینده و ماضی استعمال میشود ، اخذ موقع مینمایند.  
به مثالهای ذیل توجه فرمائید:

د کپدل مصدر:  
– ته اوس کله زما مېلمه کېږي ؟  
تو حالی چه وقت مهمان من میشوی؟

- که هغه بیا ونه وینم نو هغه له مانه (څخه) خپه کېږي.  
 اگر اورا بارديگر نینیم او ازمن خفه (آزرده) ميشود.  
 - په ټولو رسنيو کې ليکل کېږي چې په دولت کې اداري فساد دی.  
 در تمام رسانه ها نوشته ميشود که در دولت فساد اداريست.  
 - هغه مېلمه پالنې او ملګرتياوې چې ما مخکې ليدلې وې اوس نه ليدل کېږي.  
 آن مهمان نوازيها و رفاقتهاي را که من قبلاً ديده بودم حالا ديده نميشود.  
 د شول مصدر:  
 - که بلخلي په خير راغلم نو زه به هر مرو ستاسو مېلمه شم.  
 اگر بار ديگر مع الخير آمدم، حتماً مهمان شما خواهم شد.  
 - پروسېکال گران جلال آباد ته تللی وم ، هوا ډېره توده وه نو زه لېږ ناروغ شوم.  
 سال پار به جلال آباد عزيز رفته بودم ، هوا آنجا بسيار سرد بود، پس کمی مريض شدم.  
 - ما خپل زيار وايسته ويه ليدل شي چې ته څه کوي؟  
 من زحمت خود را کشيدم ديده خواهد شد که تو چه خواهی کرد.  
 (۱) - مصروف نوشتن اين درس بودم و هنوز آنرا تمام نکرده بودم ، که ضمن مطالعه مقاله های شاعر و نويسنده توانا جناب معروفی صاحب ، لغت (غولاندن) را ديدم حيفم آمد که آنرا اينجا نگنجانم و الا من هرگز متوجه نبودم.  
 تر بل لوست پورې تاسو په لوی او مهربال خدای سپارم.